

Vážení klienti,

naše advokátní kancelář pro Vás připravila nový přehled vybraných legislativních změn, které jsou od nového roku účinné. Doufáme, že toto krátké pojednání o aktuálních právních otázkách pro Vás bude užitečným zdrojem informací, které využijete pro Vaši praxi.

Změny zákoníku práce

Novela zákoníku práce přináší změny ve způsobu výpočtu dovolené, novou úpravu náhrady újmy za pracovní úraz nebo smrt při práci a přináší i zcela novou možnost zavedení tzv. sdíleného pracovního místa.

Dovolená se nově bude počítat podle odpracovaných hodin, nikoli podle odpracovaných dnů. Výměra minimální doby dovolené (4 týdny ve většině případech) zůstala však stejná. Nebude ale dále třeba zkoumat, kolik dní daný zaměstnanec odpracoval, případně zda v těchto dnech odpracoval podstatnou část směny.

Nová úprava náhrady nemajetkové újmy zvyšuje výši náhrady újmy při závažné újmě na zdraví zaměstnance způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání. Došlo ke zvýšení i výše náhrady újmy při smrti zaměstnance a náklady na jeho pohřeb.

Sdílené pracovní místo umožňuje na jedno pracovní místo zaměstnat více lidí se stejným druhem práce s kratší pracovní dobou, kteří se

budou střídat a dohromady tak zaplní celou pracovní dobu. Umožňuje tak vyhovět zaměstnancům s požadavky na flexibilnější rozvržení pracovní doby. Nové ustanovení počítá s tím, že se zaměstnanci sami dohodnou na rozvržení pracovní doby tak, aby byla pokryta týdenní potřeba na základě písemných dohod se zaměstnavatelem.

Nová úprava odpadového hospodářství

Koncem minulého roku byl schválen nový odpadový zákon účinný od 1.1.2021, ke kterému však nyní sházejí prováděcí předpisy. Tuto skutečnost se zatím ministerstvo do přijetí prováděcích předpisů snaží překlenout metodickými pokyny. Hlavní změna souvisí se zákazem skládkování od roku 2030 (došlo tak k posunu oproti dříve plánovanému roku 2024). Dochází také k postupnému navýšení poplatku ze současných 500 korun až na 1850 korun za tunu v roce 2030. Dále je také nově stanoveno, že poplatníkem poplatku za ukládání komunálního odpadu na skládku je vždy obec, která je původcem ukládaného odpadu (doposud byly poplatníkem především svazové společnosti).

Stanovuje se povinnost vybavit prostory sběru odpadů kamerami se záznamem a zpřísňuje podmínky pro sběr odpadů pomocí mobilních zařízení. Dále se podrobněji vymezují postupy, jimiž je možno určit, kdy odpad přestane být odpadem.

Zákon stanoví povinnost pravidelné revize či časové omezení u povolení provozu zařízení určeného pro nakládání s odpady. Časové omezení je zavedeno pro mobilní zařízení, kde je nejdéle po 6 letech třeba žádat o nové povolení. Revize se provádí u ostatních zařízení, opět po 6 letech. K žádosti o povolení je třeba přiložit stanovisko krajské hygienické stanice.

Nově se pak zavádí obchodování s odpady jako činnost se samostatným povolením. O povolení rozhoduje krajský úřad podle sídla žadatele. V rámci povolení je možné stanovit podmínky provozu, které zajistí dostatečnou ochranu životního prostředí a zdraví lidí. Povolení je nutno každých 6 let obnovovat.

Regulace odpadů se po přijetí nového zákona o odpadech rozdělila do několika právních předpisů a k tomuto obecnému zákonu byl přijat i speciální zákon o výrobcích s ukončenou životností, který řeší odpad z elektrozařízení, baterií a akumulátorů, pneumatik a vozidel.

Daňové změny

V oblasti daní došlo především ke změně způsobu danění mezd. Superhrubá mzda (původní základ daně tvořený hrubou mzdou a zaměstnavatelskými odvody) byla zcela zrušena; nově se daň z příjmu počítá ze základu hrubé mzdy. Současně byla zvýšena základní sleva na poplatníka, takže zaměstnancům od nového roku zůstane více peněz v důsledku menších daní. Solidární

daň byla zrušena a nahrazena progresivním zdaněním. Mzda, v části, kterou převyší čtyřnásobek průměrné měsíční mzdy (mzda nad částku 141 764,- Kč v roce 2021), bude nově daněna 23 % místo standardních 15 % pro mzdu pod touto hodnotou.

Byl také vytvořen stravenkový paušál jako možná součást výplaty. Jedná se o peněžitý příspěvek na stravování, který je zvýhodněn osvobozením od daně z příjmu na straně zaměstnance. Je to jeden z nových možných dobrovolných benefitů na místo poskytování standardních stravenek.

Pro živnostníky a OSVČ bez povinnosti platit DPH byla zavedena možnost přihlásit se k paušální dani a zaplatit tak v jedné pevné částce daň z příjmu a sociální i zdravotní pojištění.

V souvislosti s koronakrizí bylo pozastaveno EET pro všechny subjekty bez ohledu na vlnu zavedení až do konce roku 2022. Na 1. 1. 2023 je prozatím stále naplánovaný restart. Došlo i k úpravě výše několika spotřebních daní.

Nový zákon o evidenci skutečných majitelů

Dne 19.01.2021, schválila Poslanecká sněmovna ČR dlouho očekávaný zákon o evidenci skutečných majitelů (dále jen „ZESM“), jehož cílem je nejen transponovat nové požadavky tzv. 5. AML směrnice do českého právního řádu, ale i komplexně a přehledně upravit způsob zjišťování

skutečných majitelů a jejich zápis do příslušné evidence. Lze očekávat, že ZESM nabude účinnosti v květnu 2021.

ZESM rozšiřuje okruh skutečných majitelů i o osoby, kterým svědčí domněnka ovládání ve smyslu zákona o obchodních korporacích. V případě, že nebude možné nalézt skutečného majitele, platí, že skutečným majitelem je tzv. osoba ve vrcholném vedení korporace. Mezi tyto osoby nově patří nejen členové statutárního orgánu, ale i jiné osoby zajišťující každodenní nebo pravidelné řízení činností společnosti, jež jsou přímo podřízeny statutárnímu orgánu (např. CEO či bezpečnostní a finanční ředitele). Současně dochází i ke změně v pojetí vrcholného managementu, kdy nově bude nezbytné registrovat členy vrcholného orgánu mateřské společnosti či jiné entity stojící nejvýše ve vlastnické struktuře, a nikoli členy statutárního orgánu evidující právnické osoby.

ZESM poprvé zavádí i přímé a nepřímé sankce za nezapsání skutečného majitele do evidence či jeho nesprávné určení. V takovém případě může být evidující právnické osobě uložena pokuta až do výše 500 000 Kč a rovněž mohou být

uplatněny další občanskoprávní následky spočívající v zákazu vyplatit podíl na zisku fyzické osobě, která je skutečným majitelem, ovšem není zapsána v evidenci, popř. právnické osobě, prostřednictvím níž nezapsaný skutečný majitel uplatňuje svůj vliv, či v zákazu vykonávat hlasovací práva uvedenými osobami.

ZESM přináší i řadu dalších změn, mezi které patří například zveřejnění evidence skutečných majitelů široké veřejnosti či možnost aktualizovat údaje zapsané v evidenci skutečných majitelů tzv. automatickým „průpisem“.

Závěr

Změny popsané v tomto newsletteru nepředstavují vyčerpávající přehled všech změn zmíněných zákonů ani přehled všech důsledků těchto změn. V případě jakýchkoliv dotazů nebo potřeby podání detailnějších informací se prosím neváhejte obrátit na naši kancelář.

Pro více informací:

Mgr. Lukáš Srbecký, Partner

email.: lukas.srbecky@cerhahempel.cz